

BYGHERREKOMPETENCER

Program sæson 17

Den røde tråd: Vi bevæger os i de tre moduler gennem:

Det strategiske niveau

Giver bedre forståelse for vigtigheden af en politisk- strategisk forankret bygherrestrategi, perspektiveret i forhold til egen organisation og dens virke)

Det taktiske niveau

Så du kan navigere i de komplekse rammebetingelser for alle processer og faser af byggeriet, du skal kunne rådgive det politiske og strategiske niveau i forhold til visionerne og strategien - og samtidig sikre forankring og værdiskabende samarbejde i hele værdikæden.

Det operationelle niveau

Byggeriet er komplekst og risikofyldt, den professionelle byggherre kan med de rette kompetencer og "værktøjskasser" minimere risici og sikre et succesfuldt bæredygtigt projektforløb

...med små udsving, hvor det er formålstjenligt at behandle et tema bredt på én gang

Modul 1

4. – 6. november 2026

Dag 1

Hovedtema: Strategisk helhedsoverblik

08.30	Registrering – kaffe/te og morgenmad
09.00 – 10.30	Introduktion til uddannelsen Præsentation af kursusledelsen. Præsentation af uddannelsen. Deltagerne præsenterer sig selv, deres organisation og deres udfordringer + forventninger Kort intro til grupperne og opgaver/eksamen.
10.30 – 10.45	Pause – kaffe/te
10.45 – 11.30	Bygherren som den centrale aktør i byggeriet • Bygherrens centrale rolle • Bygherren i samfundsmæssigt perspektiv, herunder ift. bæredygtighed / CØ • Bygherrens interessenter og opgaver, Bygherrevejledningen, Værdibyg etc. • Derfor er bygherrens rolle kommet i fokus • Forskellige bygherretyper – en overflyvning af arketyper – som vi ser og uddyber på modul 2 • Forskellige måder at påtage sig bygherre-rollen. Hvilken er du – og hvilken vil du gerne være? (<i>Tager du ansvar – eller "køber du dig fra det"</i>)
11.30 – 12.15	Bygherrens egen projektorganisation – og projektets organisation • Fokus på visioner, strategier, handlingsplaner – mål og succeskriterier • Om bygherrens egen organisation, og om de væsentlige valg/beslutninger i den professionelle bygherreorganisation • De enkelte aktørers roller og arbejdsområder • Bygherren som leder og beslutningstager • Er de rette kompetencer (også de "nye") til stede? Hvornår inddrage hvem, hvilke kompetencer skal være in house og hvilke eksternt hos dig? • Samfundsansvar - lærlinge, karteller, social dumping, CSR, bæredygtighed etc. • Hvordan afsætte ressourcer til f.eks. ønsket om bæredygtighed. Tidlig inddragelse – også internt
12.15 – 13.00	Frokost
13.30 – 14.45	Forhold dig strategisk til bæredygtighed Det er afgørende som både offentlig og privat bygherre at kunne fremme bæredygtighed i nybyggeri og renovering. Vi ser på begreberne og hvordan du kan forholde dig strategisk til bæredygtighed som en integreret del af organisation og virke. Hvad er det, vi reelt mener, når vi siger bæredygtighed. Og hvordan får du økonomien på plads ift. bæredygtighedsindsatsen, herunder tænkt bedst ind i budget fra begyndelsen. Diskutere nybyggeri, renovering og transformation – og hvordan man bedst udnytter m2.

14.45 – 15.00	Eftermiddagsbreak Tag kaffe/te og kage - og drøft i gruppe / med sidemand, hvad det vi har hørt i praksis kan anvendes til – og hvordan.
15.00 – 16.15	Bygherrens porteføljestrategi • Hvordan kan du arbejde strategisk med din bygningsmasse? • Muligheder ved at vedligeholde, gentænke og forandre et byggeri • Muligheder og opfyldelse af eksisterende og kommende krav med renovering, transformation, genanvendelse og cirkularitet Klaus sætter den overordnede strategiske ramme og opridser de nye krav fra Bygningsdirektivet (EPBD) og energieffektiviseringsdirektiv (EED) og BR. Peter supplerer med den praktiske, datadrevne porteføljestyring fra bygherrens bordende – herunder prioritering af den eksisterende bygningsmasse og business casen ved renovering frem for nybyg.
16.15 – 16.45	Gruppeøvelse i porteføljescreening
16.45 – 17.00	Generelle spørgsmål og opsummering
18.30	Middag

Dag 2

Rammebetingelser

08.30-09.00	Introduktion til dagen
	Love & regler-blokken
09.00 – 12.15	Bygherrens Rammebetingelser Bygherrens handlepunkter, forpligtelser og rettigheder ift.: • ABR 18 og Ydelsesbeskrivelserne • AB 18 / ABT 18 • Sikkerhedsstillelse, forsikringer, forsinkelser, aflevering, mangler etc. • BR18 for bygherrer – nyt, overblik og fokuspunkter - hvad er på vej i BR? • Planlov og lokalplaner • Rammebetingelsernes klassiske faldgruber • Risikostyring ved renovering og transformation • Overblik over (implementeringen af) EU's Energieffektiviseringsdirektiv (EED) og Bygningsdirektiv (EPBD) Pauser og opgaver indlagt undervejs
12.15 – 13.00	Frokost
13.00 – 15.30	Introduktion til Udbudsreglerne og Udbudsstrategi – for bygherrer Introduktion til Udbudsreglerne og Udbudsstrategi - udbud af rådgiverydelser - udbudsformer (inkl. udbud med forhandling, tidlig inddragelse, markedsdialog etc.)

	Indlægget indeholder en overordnet introduktion til gældende udbudsregler (Udbudsloven, tilbudsloven og direktiverne) samt en mere detaljeret gennemgang af udvalgte dele af udbudsloven/tilbudsloven, herunder især udbud med forhandling. I gennemgangen lægges vægt på de dele af reglerne i udbudsloven/tilbudsloven, der har betydning for bygherrens tilrettelæggelse og gennemførelse af udbudsforretningen, herunder især valg af regelsæt (tærskelværdier), udbudsformer, udvælgelse af tilbudsgivere, bedømmelse/evaluering af tilbud samt tildeling af kontrakt. Gennemgangen vil yderligere indebære et indblik i klassiske faldgruber i relation til udbud. Vi ser også på udbud med forhandling og konkurrencepræget dialog – hvad er muligt? Hvad må man? Håndtering af (nye) krav Hvor langt kan man gå med krav til f.eks. bæredygtighed uden at komme i konflikt med EU-retten? Kan man med fordel arbejde med dokumentation på opfyldelse af LCA allerede i udbud / tidligt i projekter? Håndtering af rådgiveransvar og entreprenørkrav – også ved renoverings- og transformationsprojekter Pauser og opgave er indlagt undervejs
15.30 – 15.45	Eftermiddagsbreak
15.45 – 16.45	Driftsstrategi og facilities Management – i bygherrens hverdag FM som ledelsesbegreb og som strategisk værktøj: • Hvordan implementeres det i konkrete projekter • Hvordan sikres driftsstrategisk fokus ifm. projekters udvikling og realisering – sikre god og bæredygtig drift • Hvordan stilles og specificeres krav og hvad er bygherrens rolle? • Kobling til (bæredygtig) drift (håndbog) • Hvilken lovgivning, vejledninger og typiske faldgruber skal jeg som bygherre kende til? Pause undervejs.
18.30	Middag

Dag 3

Hovedtema: Udvalgte bygherretyper

08.30 – 09.00	Introduktion til dagen
	BYGHERRE-BLOKKEN
09.00 – 09.45	Overblik over forskellige bygherre-typer Generel overflyvning
09.45 – 10.00	Pause – kaffe / te
10.00 – 10.45	Den kommunale bygherre Organisering, opgaver, strategi og udvikling.

	Hvordan påvirkes og håndteres strategien ift. nye krav fra f.eks. bygningsdirektiv, energieffektiviseringsdirektiv, BR etc. – og den nye dagsorden med øget fokus på eksisterende byggeri / porteføljestyring?
10.45 – 11.30	Den institutionelle bygherre Organisering, opgaver, strategi og udvikling. Hvordan påvirkes og håndteres strategien ift. nye krav fra f.eks. bygningsdirektiv, energieffektiviseringsdirektiv, BR etc. – og den nye dagsorden med øget fokus på eksisterende byggeri / porteføljestyring, ESG og MEPS.
12.00 – 12.45	Frokost
13.00 – 13.45	Walk & talk – and listen
13.45 – 14.30	Forsyningsselskab som bygherre Organisering, opgaver, strategi og udvikling. Forsyningsselskaberne har en helt central og aktuel rolle som bygherre i den grønne omstilling. Hør om markante grønne omstillingsprojekter (CO2-fangst, PtX, havvarmepumper, bio-flybrændstof) og professionalisering af bygherrerollen. Hvordan påvirkes og håndteres strategien ift. nye krav fra f.eks. bygningsdirektiv, energieffektiviseringsdirektiv, BR etc. – og den nye dagsorden med øget fokus på eksisterende byggeri / porteføljestyring?
14.30 – 14.45	Pause
14.45 – 15.30	Den private Bygherre Organisering, opgaver, strategi og udvikling. Hvordan påvirkes og håndteres strategien ift. nye krav fra f.eks. bygningsdirektiv, energieffektiviseringsdirektiv, BR etc. – og den nye dagsorden med øget fokus på eksisterende byggeri / porteføljestyring?
15.30 - 15.45	Generelle spørgsmål og opsummering
15.45 – 16.15	Modultest Hver oplægsholder har leveret 4-5 præcise spørgsmål som I her får som multiple choice-opgave. Testen gøres tilgængelig i Classroom nu – du kan løse den nu eller som en onlineopgave hjemmefra inden næste modul.

Der tages forbehold for ændringer i programmet.

Webinarer mellem modul 1 og modul 2:

1 time	EU-taksonomi – bygherrens perspektiv • Hvordan er vores tilgang til arbejdet med EU-taksonomien? • Hvordan ser vi værdikæderne? Hvem efterspørger rapportering og hvem stiller vi krav til? • Hvordan ser vi på de sociale minimumsgarantier?
1 time	Smidig myndighedshåndtering og dispensationer i BR18 Konkrete metoder til forhåndsdialog og fravigelser ved renovering/transformation. Sådan kan du navigere i et komplekst BR og opbygge en god forhåndsdialog med kommunen - og dokumentere løsninger, der udløser nødvendige dispensationer. Sådan "tackler" du BR18, der er skrevet til nybyggeri, når vi transformerer

Modul 2

14. – 16. december 2026

Dag 1

Hovedtema: Programmering og digitalisering

08.30	Registrering – kaffe/te og morgenmad
09.00 – 09.45	Introduktion til modul 2 - og kort opsamling på modultesten fra modul 1
09.45 – 10.45	Programmering – sådan kan "kvaliteten" sættes På et overordnet strategisk plan ses på: • Overvejelser og sammenhænge mellem kvalitet, økonomi og tid • "Programmering" af byggeri/projekt og brugerprocesser • Strategiske valg: Bygge nyt, renovering eller transformation?
10.45 – 11.00	Pause – kaffe/te
11.00 – 12.00	Gruppeopgave om programmering og planlægning i praksis på det strategiske plan • Kort oplæg til gruppeopgave Opgaven skal være læst forud af deltagerne • Opgaveløsning i grupper (walk and talk) • Diskussion i plenum
12.00 – 13.00	Frokost
	DIGITALISERINGSBLOKKEN
13.00 – 14.15	Digitalisering. IKT. BIM - set fra bygherrens side • Der er IKT-bygherrekrav i IKT-bekendtgørelser 118 og 119 i hhv. Lov om offentlig byggevirksomhed og Almenboligloven. • Der er IKT-krav i udbudsmaterialet til rådgivere – og der er krav til udarbejdelse af en IKT-aftale. • AB 18-systemet og YBL 18 inddrager IKT Vi ser på, hvordan du som bygherre får mest nyttigt ud af dette arbejde med IKT i praksis. Hvilke krav, du bør stille - og hvilke kompetencer, du skal sikre dig i din organisation. Hvad er bygherrens rolle i alt det her? • Hvorfor skal vi det her – what's in it for me? • Hvad skal jeg vide og gøre? • Opmærksomhedspunkter • - også ift. driften • Hvor får jeg hjælp? • Kort om byggeriets standarder til digitalisering af byggeprocessen, herunder A102/A402 og overlevering til drift • Hvordan følger jeg som bygherre op på IKT-processen? • Værktøjer – herunder Molios anvisning om IKT-krav og Bygherreforeningens Digitaliseringsguide • Projekt-/byggeweb-løsninger • Hvordan optimere på bæredygtighed med digitale data? • YBB skal med for det er her der kræves flere data - dokumentation vigtig. Koble med LCA • IKT som driver for bæredygtighed

14.15 – 14.45	Eftermiddagsbreak Tag kaffe/te og kage - og drøft i gruppe / med sidemand, hvad det vi har hørt i praksis kan anvendes til – og hvordan.
14.45 – 15.45	AI som praktisk beslutningsstøtte for bygherren Hvordan du som bygherre få nytte af AI: I strategien, til udbudsscreening, projektstyring og projektgranskning, ressourcestyring, tilstandsvurderinger og drift ifm. bæredygtighedsindsatsen, dokumentation mm.
15.45 – 16.00	Generelle spørgsmål og opsummering
18.30	Middag

Dag 2

Hovedtema: Samarbejde mellem byggeriets hovedaktører

08.30 – 09.00	Introduktion til dagen
	SAMARBEJDSBLOKKEN
09:00 – 09.30	Dialogbaseret samarbejde Mange nye samarbejdsformer anvendes. Udbudsloven og tilbudsloven, nye udbudsformer og AB-systemet har styrket denne udvikling. • Dialogbaseret samarbejde: formål, indhold, gennemførelse • Gode samarbejder: Hvad er grundlaget for et godt samarbejde – set med bygherrens samarbejdspartneres øjne? • De vigtigste omdrejningspunkter - vær opmærksom på dem i de følgende cases • Nogle gode råd
	Gode samarbejder Hvad er grundlaget for et godt samarbejde – set med bygherrens samarbejdspartneres øjne?
09.30 – 10.15	Strategiske partnerskaber Erfaringer og skalering af partnerskaber. Gevinster og faldgruber
10.15 – 10.30	Pause – kaffe / te
10.30 – 11.15	Gode samarbejder: Entreprenørens interesse i nye samarbejdsformer Indlægget fokuserer på at identificere og forstå entreprenørens interesse i samarbejde og på implementering af nye samarbejdsformer ud fra • Incitament og motivationsfaktorer • Procesoptimering og effektivitet • Bæredygtighed og miljømæssige hensyn • Risikostyring og konflikthåndtering

11.15 – 12.00	Gode samarbejder: Rådgiveren: Valg af samarbejdsform og udbudsstrategi Valg af samarbejdsform og udbudsstrategi er én af bygherrens vigtigste beslutninger i forbindelse med et byggeris gennemførelse. Der foretages en præsentation af: • Det nødvendige grundlag for de strategiske valg af samarbejdsform og udbudsstrategi • De klassiske samarbejdsformers fordele og ulemper. • Kombinationsmuligheder, der skræddersyes til de strategiske mål med projektet og det konkrete projekts karakteristika
12.00 – 12.45	Frokost
12.45 – 13.30	Gode samarbejder: Bygherren: Den kommunale bygherres perspektiv
13.30 – 14.15	Gode samarbejder: Arkitekten: Erfaringer fra vellykket partnering-lignende samarbejde Hvad virkede særligt godt? Rådgiverens/arkitektens vinkel Udfordringer arkitektur vs. bæredygtighed
14.15 – 14.30	Pause
14.30 – 15.30	Gode samarbejder: Paneldebat: Spørgsmål og diskussion, herunder fælles drøftelser af samarbejdsformer Spørgsmål fra grupperne. Og drøfte: • Hvor er de største udfordringer ved dialogbaseret samarbejde? • Hvor er der behov for større viden? • Hvordan kan vi gennem styrket samarbejde også styrke alles arbejde med bæredygtighed?
15.30 – 15.45	Generelle spørgsmål og opsummering
18.30	Middag

Dag 3

Hovedtema: Bæredygtighed og brugerinddragelse

08.30 – 09.00	Introduktion til dagen
09.00 – 11.00	Bæredygtighed i praksis – et overblik Oplægget... • Giver et kort overblik over - og erfaringer med - certificeringer og mærkninger – herunder Svanemærket og især DGNB-DK • LCC og LCA som værktøj – for bygherren • YBB • Orientering om nationale strategi for bæredygtighed • Beskriver hvordan certificeringsordninger kan bruges i programmering, projektering og udførelse. Overblik over bæredygtighedscertificeringer

	• Forklarer hvordan certificering kan indarbejdes i et projekt som henholdsvis lille og stor bygherre • Orienterer om bæredygtighed i BR – nu og snart • Transformation • Genbrug/genanvendelse • Øvelser – konkrete ”regnecases” Pauser undervejs
11.00 – 11.15	Pause – kaffe/te
11.15 – 12.00	En strategisk vinkel på: Bygherrens samarbejde med brugerne • Tilrettelæggelsen af brugernes medvirken • Den konkrete dialog • Vigtige områder Bygherren og den nye byggeproces • Parter og interessenter i byggesagen • Bygherrens kunder • Etablering af samarbejdet • Den værdibaserede byggeproces Den værdibaserede byggeproces • Cases • Oplæg til gruppearbejde Brug af brugernes værdier i samspillet • Formulering af (styrende) værdier • Prioritering af værdier • Brug af værdier Gruppearbejde • på basis af Anders' indlæg/oplæg Forelæggelse af gruppearbejder og diskussion
12.00 – 13.00	Frokost
13.00- 14.00	En strategisk vinkel på...fortsat
14.00 – 14.15	Pause
14.15 – 15.15	Bygherrens arbejdsmiljøforpligtelser og metoder • Hvilket ansvar og hvilke pligter har jeg som bygherre? • Hvordan lever jeg op til dem? • Hvad skal jeg have styr på for at være tryk? • - herunder hvilke pligter har arbejdsmiljøkoordinatorerne og de projekterende? • Hvorledes kan disse pligter organiseres og udføres overskueligt, enkelt og praktisk på projekterne?
15.15 – 15.30	Generelle spørgsmål og opsummering

15.30 – 16.00	Modultest Hver oplægsholder har leveret 4-5 præcise spørgsmål som I her får som multiple choice-opgave. Testen gøres tilgængelig i Classroom nu – du kan løse den nu eller som en onlineopgave hjemmefra inden næste modul.
------------------	--

Der tages forbehold for ændringer i programmet.

Webinarer mellem modul 2 og modul 3

1 time	Commissioning • Hvad er commissioning og hvorfor er det relevant for mig som bygherre? • Hvordan organiserer man sig, hvis man ønsker at gennemføre commissioning? • Helt praktisk: hvordan gennemføres et commissioningforløb?
--------	--

1 time	Værdibyg – stærke værktøjer til bygherren • Nyttige publikationer til bygherren – et overblik • Fokus på Afleveringsprocessen og Før-gennemgang Hvordan kommer vi godt i mål uden fejl og mangler på afleveringsdagen. God praksis ved overdragelse, idriftsættelse, commissioning og indtænkning af driftsvenlighed i projektet.
--------	--

Modul 3

18. – 19. januar 2027

Dag 1

Hovedtema: Økonomi, kvalitetssikring og konfliktforhold

08.30	Registrering – kaffe/te og morgenmad - og kort opsamling på modultesten fra modul 2
09.00 – 09.30	Introduktion til modul 3
09.30 – 12.00	Grundlæggende budget- og økonomistyring • Grundbegreber i økonomistyring for bygherren i forbindelse med en byggesag • Budgetnoten og afgrænsning af byggesagens budget • Effektiv budgettering og økonomistyring i projektets tidlige faser • Metoder og værktøjer i forbindelse med udførsel og afslutning af byggeriet • Værdibyg vejledningen om budgettering og vejledningen om økonomistyring • AI-understøttelse Men alt går ikke altid som forventet, så: • Det styrende budget som regnskab • Håndtering af ændringer og hindringer (tillægsarbejder og krav) • Indsamling af kvalitetsdata til budgettet • Budgettet som strategisk værktøj • Gennemsigthed, rapportering og opfølgning Lidt om forskellige måder at kalkulere • Successiv Kalkulation • Molios Prisdata/nøgledata • Erfaringer Risikostyring • Koblingen mellem risikostyring, budgetreserver og økonomistyring Pauser undervejs
12.00 – 13.00	Frokost
13.00 – 13.45	KS & Projektgranskning For at sikre et godt byggeprojekt, er det afgørende med et solidt og gennemarbejdet projektgrundlag, der gennem hele processen granskes og kvalitetssikres for at undgå fejl, mangler og svigt. Bygningsstyrelsen har etableret sit eget KS-team. Hør om hvordan de som bygherre håndterer og sikrer en god kvalitet i deres byggeprojekter, herunder hvad der oftest går galt, hvilke hjælpeværktøjer de benytter og hvilke tiltag der løbende implementeres. Vejledning fra Værdibyg hjælper til.
13.45 – 14.00	Pause – kaffe / te

14.00 – 15.15	Konfliktløsning: Voldgiftsnævnets værktøjskasse når der er uenighed • Løsningstrappen • Syn og skøn • Hurtige afgørelser • Voldgift • Mediation og mægling Og kort om: • sagkyndig beslutning Regler og erfaringer vil blive belyst med cases, der virkeliggør begreberne. Konfliktløsningssystem i AB
15.15 – 15.30	Eftermiddagsbreak
15.30 – 16.30	Konflikters natur og karakteristika – og hvordan konflikter kan håndteres i praksis Alternative metoder og konflikthåndtering Hvordan og hvorfor god konflikthåndtering kan medvirke til et bedre projekt.
16.30 – 17.00	Fælles Q&A
17.00 – 17.15	Generelle spørgsmål og opsummering
18.30	Middag

Dag 2

Hovedtema: Bygherrens Værktøjskasse – og eksamen

08.30 – 09.00	Introduktion til dagen
09.00 – 10.00	Værktøjskassen til bygherren Værdibyg-vejledninger, Molios IKT-standarder som A102/A402, ByggeGPT m.fl.
10.00 – 10.15	Pause – kaffe/te
10.15 – 11.15	Drift før byg Driftens rolle i renovering og transformation – med afsæt i DFM og Bygherreforeningens fælles tema. Tænker du først på driften, når transformationen af en bygning er i mål? Så er du for sent ude. Drift skal med fra starten, hvis transformationen skal fungere i praksis og være bæredygtig på lang sigt.
11.15 – 12.00	Orientering om og forberedelse af eksamen

12.00 – 12.45	Frokost
12.45 – 15.00	Afsluttende mundtlig case-eksamen: "Dilemma- og Panelformat" Eksamen baseres på 3-5 tværgående dilemma-cases, der spænder over det strategiske, taktiske og operationelle niveau. Grupperne fremlægger deres dilemma-håndtering for censorpanelet, som agerer direktion/politisk styregruppe. Der indføres opponentgrupper blandt de øvrige kursister for at skabe aktiv dialog, hvorefter der gives feedback.
15.00 – 16.00	Afslutning Opsamling – fælles evaluering og kommentarer Og en (afskeds-)dialog om fremtiden, om opfølgning, om netværk med andre Bygherrekompeter-dimittender - og om kurset. Overrækkelse af diplomer. Foto af hele holdet. Bobler og snacks – og snup en sandwich til hjemturen Tak for uddannelsen – ses måske på opdateringsdag!